

İLKÖĞRETİM DÜZEYİNDEKİ TARİH EĞİTİMİNDE TEKNOLOJİK ARAÇLARIN KULLANILMA DURUMLARI*

*Emine ÖZEL***

Öz

İlköğretim altı ve yedinci sınıf sosyal bilgiler ders müfredatında yer alan tarih konularında oldukça uzun bir döneme ve çok geniş bir coğrafyaya ait Türk tarihi anlatılmaya çalışılmaktadır. Bu durumun sebep olduğu öğretim zorluklarının üstesinden gelebilmek için birçok öğretim yöntemini barındıran ve aynı anda birçok duyu organına hitap eden öğretim teknolojilerinin kullanılması gerekmektedir. Bu araştırmanın amacı; öğrenci görüşleri doğrultusunda altı ve yedinci sınıf sosyal bilgiler dersi öğretmenlerinin, altı ve yedinci sınıf sosyal bilgiler dersi kapsamında yer alan tarih konularının öğretimi sırasında öğretim teknolojilerini kullanma durumlarını belirlemektir. Bu amaçla 2011-2012 öğretim yılında Kütahya merkezde öğrenim görmekte olan 452 altı ve yedinci sınıf öğrencisinin görüşlerine başvurulmuştur. Araştırmada; sosyal bilgiler öğretmenlerinin sınıflarda teknolojik araçları kullanırken altı ve yedinci sınıf ayırımı yapmadığı, özel okullarda devlet okullarına nazaran daha çeşitli araçların daha yüksek oranda kullanıldığı, öğrencilerin büyük bölümünün teknolojik araçların öğretim sürecinde kullanılmasını yararlı buldukları, öğretmenlerin önemli kısmının tarih konularının öğretiminde teknolojik araçları “bazen” kullandıkları, öğrencilerin en çok projeksiyon, yazıcı ve fotokopi makinesinin kullanılmasını istedikleri sonuçlarına ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal bilgiler, tarih üniteleri, öğretim teknolojileri, sosyal bilgiler öğretim teknolojileri.

* Bu makale doktora tezinden faydalanılarak hazırlanmıştır.

** Dr. Dumlupınar Üniversitesi Eğitim Fakültesi, ozelemine@yahoo.com

CIRCUMSTANCES OF THE USAGE OF TECHNOLOGICAL TOOLS IN HISTORY EDUCATION IN ELEMENTARY LEVEL

Abstract

Turkish history that expands over very broad lands and long periods of time is explained in the history topics in elementary grade six and seven in the social studies curriculum. To handle educational difficulties caused by this situation, educational technologies possessing many teaching strategies and concurrently addressing many sensory organs should be used. The aim of this research is to determine, aligned the views of students, grade six and seven social studies teachers' circumstances of the usage of educational technologies during the instruction of history topics in the scope of subject of social studies. For this purpose, 452 grade six and seven students attending the schools in Kutahya city center in the educational year of 2011-2012 were surveyed. In this research, it has been found that grade six and seven social studies teachers make no distinction between grade six and seven when using technological tools that, as compared to public schools, various technology is used more often in private schools, that the majority of the students find the use of technology in education beneficial, that an important portion of the teachers use technological tools occasionally in the teaching of history and that projectors, printers and photocopy machines are the most desired tools that students want to be used the most.

Keywords: *Social studies, history chapters, teaching technologies, teaching technologies of social studies.*

1. GİRİŞ

Ülkelerin eğitim sistemlerinden beklentileri, kendi yönetim şekillerinin devamını sağlayacak bireyler yetiştirmektir. Bu nedenle vatandaş yetiştirmek ülkeler için eğitim sistemlerinin genel amacı olmuştur. Devletin istediği vatandaş tipini yetiştirme ve insanı yaşadığı toplumla uyumlu bireyler haline getirme işlevi ise sosyal bilgiler eğitimine yüklenmiştir (Safran, 2011: 5; Tay, 2011: 5). Bu açıdan bakıldığında sosyal bilgiler eğitimi, ülke ve toplum hayatımız üzerinde çok büyük etkiye sahiptir ve en etkili biçimde yapılması gerekmektedir.

Sosyal bilgiler eğitiminin daha etkili hale getirilmesi için öğretim teknolojilerinin sosyal bilgiler öğretiminde kullanılması gerekmektedir. Öğretim teknolojisi, eğitim ortamında istendik davranışı öğrenciye kazandırmak için gerekli araç-gereçlerin tümüdür. Yani öğretimde kullanılan araç-gereçlerdir (Alkan, 1995: 19; Sönmez, 1994; Yanpar, 2011; Eiselle, Ellin Eiselle, 1994). İyi bir öğretimin olması için, öğrenme-öğretme sürecinde öğrencinin mümkün olduğunca çok duyu organına hitap edilmesi gerekmektedir. Bu da öğretim teknolojilerinin kullanılmasıyla mümkündür (Yalın, 2010: 20). Diğer yandan öğrenme-öğretme sürecinde, öğretmen ve öğrenci arasında kurulan iletişimin sağlıklı olması için öğretmenin öğrenciye en uygun kanalla yani araç-gereçle ulaşması gereklidir. Bu noktada bilgisayar, akıllı tahta, tablet, internet gibi araç gereçler etkili bir şekilde kullanılabilir birer iletişim kanalıdır (İşman, 2003;41-42).

İlköğretim 6. ve 7. sınıf sosyal bilgiler ders müfredatında yer alan tarih konuları; İlkçağda Anadolu ve dünyada kurulmuş olan İlkçağ Medeniyetleri, Orta Asya Türk Tarihi, Orta Asya'da kurulan Türk Devletleri, İslam Tarihi, Türklerin İslamiyet'e girmesi, Türklerin İslamiyet'e girmesinden sonra kurulan Türk-İslam Devletleri, Orta Asya'dan Anadolu'ya Türk göçlerinin gerçekleşmesi, Anadolu'nun yurt edinilmesi, Anadolu'da kurulan İlk Türk Beylikleri, Selçuklu Devleti ve Osmanlı Devleti şeklindedir (MEB, 2005; MEB, 2008; MEB, 2010). Konuların oldukça uzun bir dönem ve geniş bir coğrafyayı kapsamaları dersin öğretiminde birtakım zorluklara sebep olmaktadır. Sosyal bilgiler tarih konularının öğretiminde karşımıza çıkan güçlüklerin üstesinden gelebilmek için öğretim sürecinde aynı anda bir çok duyu organına hitap eden akıllı tahta, bilgisayar, projeksiyon cihazı gibi teknolojik araçlar kullanılması faydalı olacaktır. Tarih konuları dikkate alındığında sosyal bilgiler dersinde teknoloji kullanmanın öğrenme-öğretme sürecine sağladığı faydalar şu şekilde sıralanabilir:

- Öğrencilerin birçok duyu organına aynı anda hitap edilebildiğinden öğrencinin tarihi ezberlemeden ve zevk duyarak öğrenmesi sağlanabilir. Böylece öğrencilere tarih, ülke, millet sevgisi ve bilinci daha kolay verilebilir.
- Öğrencilere aynı tarih konuları hakkında farklı kaynaklardan farklı bilgiler gösterilerek, eleştirel düşünme becerileri geliştirilebilir.
- Geçmiş zamanı anlatan olaylar somut bir şekilde öğrenciye sunulurken, soyut zaman somutlaştırılabilir.
- Öğrencilerde mekân algısının oluşmasını kolaylaştırmak için harita ve mekânlar üç boyutlu olarak gösterilebilir.
- Birinci elden kaynaklara rahatça ulaşılabilir ve bu kaynaklar sınıf ortamında kullanılabilir.
- “Sanal gezi” ler ile tarihi yerler ve müzeler sınıf ortamında ziyaret edilebilir.

Ayrıca öğretim teknolojileri; öğrencilerin bilgiye hızlı bir şekilde ulaşmalarını, konuya odaklanmalarını ve konuyu hızlı bir şekilde öğrenmelerini (Picard, 2009: 11), eğitimde fırsat eşitliğini, devamlılık ve sürekliliği, öğrencinin öğrenme sürecinde aktif rol oynamasını sağlayarak etkili öğrenmelerin gerçekleşmesine yardımcı olmaktadır (İşman, 2003: 39-40). Öğretim teknolojilerinin sınıf ortamında kullanılmasının faydaları hakkında sosyal bilgiler öğretmenleri arasında çeşitli araştırmalar yapılmıştır. Yapılan araştırmalarda (Ulusoy ve Gülüm: 2009) öğretmenler materyal kullanımı sayesinde dersin daha işlevsel hale geleceğine ve öğrencilerin derse daha aktif katılacağına inandıklarını, ayrıca öğrencilerin materyal kullanılarak yapılan derslerde daha istekli olduklarını belirtmişlerdir.

1.1. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı, öğrenci görüşleri doğrultusunda ilköğretim altıncı ve yedinci sınıf sosyal bilgiler dersi öğretmenlerinin tarih konularının öğretimi sürecinde öğretim teknolojilerini kullanmalarına ilişkin durumlarını tespit etmek ve bu konuyla ilgili öneriler getirmektir. Ayrıca araştırma ile ilköğretim 6 ve 7. sınıf öğrencilerinin, sosyal bilgiler öğretmenlerinin tarih konularının öğretiminde teknolojik araçları kullanmasına yönelik görüşlerinin; cinsiyete, sınıfa, okul türüne, öğretimde teknolojik araçların kullanılmasının yararına inanmalarına, öğretmenlerinin teknolojik araçları kullanmalarını isteme durumlarına, öğretmenlerinin tarih konularının öğretiminde teknolojik araçları kullanma sıklığına, okullarındaki teknolojik altyapıyı yeterli bulma durumlarına göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini de ortaya koymayı amaçlamıştır. Bu bağlamda araştırma, okullardaki öğretim teknolojileri ve tarih konularında kullanılması konusunda hem eksiklerin, hem de ihtiyaçların tespit edilmesini hedeflemiştir. Araştırmanın problemi; “sosyal bilgiler dersi kapsamında yer alan tarih konularının öğretimi sürecinde teknolojik araçların kullanılma durumları ve belirlenen durumlar doğrultusunda teknolojik araçların öğretim sürecinde daha etkili bir şekilde kullanılabilmesi için yapılması gereken yenilik ve değişiklikler nelerdir?” şeklindedir.

2. YÖNTEM

Sosyal bilgiler dersi kapsamında yer alan tarih konularının öğretiminde teknoloji kullanılmasına yönelik araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Tarama, bir grubun belli özelliklerini belirlemek amacıyla yapılan bir araştırma türüdür (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2010: 16). Bu model kullanılarak, ilköğretim altı ve yedinci sınıf sosyal bilgiler dersindeki tarih konularının öğretimi sırasında teknolojik araç kullanılıp kullanılmadığı ve hangi araçların kullanıldığı belirlenmek istenmiştir. Bu yolla tarih konularının öğretimi

sırasında teknolojik araçların kullanımı var olan ve var olması gereken şekliyle betimlenmeye, kazandırılmak istenen yeterlilikler ile bilimsel tutum ve davranışlar saptanmaya çalışılmıştır.

2.1. Evren ve Örneklem

Araştırmanın çalışma evrenini 2011-2012 öğretim yılında Kütahya İli'nde öğrenim gören ilköğretim altı ve yedinci sınıf öğrencileri oluşturmuştur. Araştırma sosyo-ekonomik olarak daha az, orta ve daha yüksek nitelikli olabileceği düşünülen çevrelerdeki on bir farklı okulda gerçekleştirilmiş olup, okul oranları birbirine yakındır. 2011-2012 öğretim yılında Kütahya İli merkezde altıncı sınıf öğrenci sayısı 3420 ve yedinci sınıf öğrenci sayısı 3567'dir. Kütahya merkezde bulunan altı ve yedinci sınıf öğrencilerinden on bir farklı okuldaki 452'sine ulaşılmış olup öğrenciler yönüyle araştırmanın örneklemini 452 altı ve yedinci sınıf öğrencisinden oluşturulmuştur. Öğrenci örnekleminin 241'i altıncı sınıf, 211'i yedinci sınıf öğrencisidir. Devlet okulları için okul örnekleminde, okulların bulunduğu kültürel çevre sınıflamasının yapıldığı tabakalı örnekleme yöntemi ve okullardaki öğrenci örnekleminde basit seçkisiz örnekleme yöntemi kullanılmıştır.

2.2. Verilerin Toplanması

Bu araştırmanın verileri araştırmacı tarafından geliştirilen Sosyal Bilgiler Dersi Kapsamında Yer Alan Tarih Konularının Öğretiminde Teknoloji Kullanımına Yönelik Öğrenci Görüşleri Anketinin uygulanması yoluyla elde edilmiştir. Anketin hazırlanması aşamasında literatür taraması yapılmış, uzman görüşüne başvurulmuş ve ön uygulama yapılmıştır. Anket 2 bölümden oluşmuştur. Birinci bölümde, çeşitli demografik özellikler ile ilgili 7 madde vardır. İkinci bölüm 2 alt ölçek şeklinde düzenlenmiştir. Birinci alt ölçekte, öğrencilerin sosyal bilgiler öğretmenlerinin tarih konularının öğretiminde hangi teknolojik aracı

kullanmalarının yararlı olacağı yönündeki görüşlerini belirlemek üzere 16 maddeye yer verilmiştir. İkinci alt ölçekte, öğrencilerin sosyal bilgiler öğretmenlerinin hangi teknolojik araçları kullandığı yönündeki görüşlerini belirlemek üzere yine 16 maddeye yer verilmiştir. Anketin bu bölümündeki sorularda sınıflama; Çok kullanıyor, Kullanıyor, Kısmen, Az kullanıyor, Kullanmıyor şeklindedir. Anketin Cronbach alpha değeri 0.933 bulunmuştur. Bu değer yüksek güvenilirliğe işaret eden bir değerdir.

2.3. Verilerin Analizi

“Sosyal Bilgiler Dersi Kapsamında Yer Alan Tarih Konularının Öğretiminde Teknoloji Kullanımına Yönelik Öğrenci Görüşleri Anketi”ne verilen cevaplar, 5’li (likert) sınıflama ölçeğine göre sayısal verilere dönüştürülmüştür. Uygulanan anketlerdeki maddelerin, madde kalan, madde toplam ve test - tekrar test analizleri sonrasında kalan maddelere faktör analizi yapılmış ve varimax rotasyon uygulanmıştır. Toplanan veriler; t testi, tek yönlü varyans analizi, frekans ve yüzde puanlamaları ve standart sapma ve ortalama hesaplamalarıyla çözümlenmiştir. Varyans analizinin anlamlı çıktığı durumlarda, anlamlı farklılık gösteren ortamları belirlemek amacıyla LSD tekniği, grup ortamlarının karşılaştırılmasında Scheffe tekniği, varyansların homojen bulunmadığı durumlarda Dunnet C tekniği ve bağımsız t-testi uygulanmıştır. Yapılan anlamlılık testlerinde 0,05-0,01 hata düzeyi esas alınmıştır.

3. BULGULAR

Bu bölümde, araştırmaya katılan öğrencilerin bağımsız değişkenlere göre frekans dağılımı ile analizi ve anket sorularının söz konusu bağımsız değişkenler itibariyle oluşturulan gruplara göre dağılımı betimsel istatistik bulguları çerçevesinde incelenmektedir.

3.1. Araştırma Katılımcılarının Demografik Değişkenlere Göre Dağılımları

Araştırmaya katılanların bağımsız değişkenlere ilişkin betimsel istatistikleri frekans dağılımı ile analiz edilmiştir.

Tablo 1. Araştırma Katılımcılarının Demografik Değişkenlere Göre Dağılımları

Değişkenler	Gruplar	N	%
Cinsiyet	Kız	231	51,1
	Erkek	221	48,9
	Toplam	452	100,0
Sınıf	6.sınıf	241	53,3
	7.sınıf	211	46,7
	Toplam	452	100,0
Okul Türü	Devlet okulu	325	71,9
	Özel okul	127	28,1
	Toplam	452	100,0
Öğretimde Teknolojik Araçları Yararlı Bulmaları	Evet	419	92,7
	Hayır	33	7,3
	Toplam	452	100,0
Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Tarih Konularının Öğretiminde Teknolojik Araçları Kullanmasını İstemeleri	Evet	372	82,3
	Bilmiyorum	70	15,5
	Hayır	10	2,2
Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Tarih Konularının Öğretiminde Teknolojiyi Kullanma Sıklıkları	Her zaman	39	8,6
	Sık sık	98	21,7
	Bazen	183	40,5
	Nadiren	70	15,5
	Hiç	62	13,7
	Toplam	452	100,0
Okuldaki Teknolojik Altyapıyı Yeterli Bulmaları	Evet	210	46,5
	Hayır	242	53,5
	Toplam	452	100,0

Araştırmaya katılan öğrenciler cinsiyet olarak birbirine yakın sayıdadır. Bu öğrencilerin %53,3'ü altıncı sınıf, % 46,7'si yedinci sınıftadır. Öğrencilerin %71,9'u devlet okulu, % 28,1'i özel okul öğrencisidir. Öğrencilerin %92,7'si tarih konularının öğretiminde teknolojik araçların kullanılmasını yararlı bulmakta, % 7'si yararlı bulmamaktadır. Öğrencilerin %82,3'ü teknolojik araçların kullanılmasını istemekte, % 2,2'si istememektedir. Sosyal bilgiler öğretmenlerinin teknolojik araçları kullanma sıklığına ilişkin yapılan gruplamada,

teknolojik araçları bazen kullanan öğretmenlerin % 40,5 ile en yüksek orana sahip olduğu görülmüştür. Öğrencilerin % 46,5'i okullarındaki teknolojik altyapıyı yeterli bulmakta, % 53,5'i yeterli bulmamaktadır. Bunlardan devlet okullarında bulunan öğrencilerin % 46'sı teknolojik altyapıyı yeterli bulmakta, % 53'ü yeterli bulmamaktadır. Özel okullarda bulunan öğrencilerin % 47'si teknolojik altyapıyı yeterli bulmakta, % 52'si yeterli bulmamaktadır.

3.2. Öğrencilerin Cinsiyet ve Sınıfına Göre Elde Edilen Bulgular

Öğrenci anketinden elde edilen verilerin t-test analizi sonucunda, öğrencilerin cinsiyet ve sınıf değişkenine göre sosyal bilgiler öğretmenlerinin teknolojiyi kullanma durumlarına ilişkin görüşlerinde istatistiksel olarak anlamlı farka ($p < 0,05$) rastlanmamıştır. Sınıf değişkenine göre anlamlı farka rastlanmaması, sosyal bilgiler dersine giren öğretmenlerin teknolojik araçları kullanırken altıncı veya yedinci sınıf ayırımı yapmadıklarını göstermektedir.

3.3. Öğrencilerin Okul Türüne Göre Elde Edilen Bulgular

Öğrencilerin okul türü değişkenine göre anket verilerinin t-test analiz sonuçlarında istatistiksel olarak anlamlı çıkan farklar ($p < 0,05$) Tablo 2 ve Tablo 3'de verilmiştir.

Tablo 2. Öğrencilerin Okul Türü Değişkenine Göre Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Tarih Konularının Öğretiminde Hangi Teknolojik Araçları Kullanmalarının Daha Yararlı Olacağına İlişkin Görüşleri

Maddeler	Okul Türü	N	X	S	t	P
Doküman kamera	devlet okulu	325	2,43	1,32	2,09	0,03*
	özel okul	127	2,14	1,32		
Taşınabilir medya oynatıcı	devlet okulu	325	2,47	1,43	2,55	0,01*
	özel okul	127	2,09	1,38		
Fotokopi makinesi	devlet okulu	325	1,63	1,05	2,24	0,03*
	özel okul	127	1,89	1,28		

* $p < 0,05$

** $p < 0,01$

Tablo 2'ye göre; özel okullarda bulunan öğrenciler fotokopi makinesinin, devlet okullarında bulunan öğrenciler de doküman kameranın ve taşınabilir medya oynatıcılarının tarih konularının öğretiminde kullanılmasını daha yararlı bulmaktadır. Özel okullar genellikle fotokopi makinesi ile derse ait test veya konu anlatımlarını içeren materyalleri çoğaltma olanağını öğretmenlere sağlamaktadır. Bu yüzden özel okul öğretmenleri, sınıf ortamında kullanmak veya eve ödev olarak vermek için fotokopide çoğaltılmış materyalleri daha fazla kullanabilmektedir. Böylece özel okul öğrencileri fotokopi makinesinin öğretim sürecindeki yararlarını daha fazla görmüş olabilirler.

Tablo 3. Öğrencilerin Okul Türü Değişkenine Göre, Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Tarih Konularının Öğretiminde Teknolojik Araçları Kullanma Durumlarına İlişkin Görüşleri

M.No	Maddeler	Okul Türü	N	X	S	t	P
b1	Projeksiyon	devlet	325	2,26	1,42	4,63	0,00**
		okulu	127	2,95	1,46		
b2	Bilgisayar	özel okul					
		devlet	325	2,42	1,46	3,15	0,00**
	okulu	127	2,91	1,47			
b3	Dizüstü bilgisayar	özel okul					
		devlet	325	3,18	1,55	5,31	0,00**
	okulu	127	4,01	1,40			
b5	İnternet	özel okul					
		devlet	325	2,48	1,55	3,72	0,00**
	okulu	127	3,09	1,63			
b8	Doküman kamera	özel okul					
		devlet	325	4,50	1,10	2,66	0,00**
	okulu	127	4,17	1,42			
b15	Yazıcı	özel okul					
		devlet	325	3,09	1,65	2,53	0,01*
	okulu	127	3,52	1,58			

*P< 0, 05

**P<0,01

Tablo 3'ten özel okullarda bulunan öğrencilerin projeksiyon, bilgisayar, dizüstü bilgisayar, internet ve yazıcının; devlet okullarında bulunan öğrencilerin de doküman kameranın tarih konularının öğretiminde daha fazla kullanıldığını

düşündükleri sonuçlarına ulaşılmıştır. Bu sonuç söz konusu araçların okullarda mevcut olduğunu göstermektedir. Bu sonuca göre; özel okullarda projeksiyon, bilgisayar, dizüstü bilgisayar ve internet devlet okullarına nazaran daha fazla yer verilmekte ve tarih konularının öğretiminde daha fazla kullanılmaktadır. Buna karşılık, devlet okullarında doküman kameraya daha fazla yer verilmekte ve kullanılmaktadır. Bu sonuçlar, özel okullarda devlet okullarına göre daha çeşitli araçlara yer verildiğini ve daha yüksek oranda kullanıldığını ortaya çıkarmaktadır.

3.4. Öğrencilerin Öğretimde Teknolojik Araçların Kullanılmasını Yararlı Bulmalarına Göre Elde Edilen Bulgular

Öğrencilerin öğretimde teknolojik araçların yararlı olduğuna duydukları inanç değişkenine göre öğrenci anketinden elde edilen verilerin t-test analizi ile ortaya çıkan anlamlı farklar ($p < 0,05$) Tablo 4’de verilmiştir.

Tablo 4. Öğrencilerin Öğretimde Teknolojik Araçların Kullanılmasını Yararlı Bulmaları Değişkenine Göre Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Hangi Teknolojik Araçları Kullanmalarını Daha Yararlı Bulduklarına İlişkin Görüşleri

M.No	Maddeler	Teknoloji yararına inanç	N	X	S	t	P
a1	Projeksiyon	evet	419	1,55	0,78	5,93	0,00**
		hayır	33	2,48	1,64		
a2	Bilgisayar	evet	419	1,65	0,85	3,94	0,00**
		hayır	33	2,30	1,57		
a4	Akıllı tahta	evet	419	1,71	1,23	2,45	0,01*
		hayır	33	2,27	1,70		
a7	Elektronik kitap	evet	419	1,92	1,30	2,25	0,02*
		hayır	33	2,45	1,60		

* $p < 0,05$

** $p < 0,01$

Tablo 4’te verildiği şekilde, öğretimde teknolojik araçların kullanılmasının yararlı olduğuna inanmayan öğrenciler bilgisayar, akıllı tahta ve elektronik kitabın tarih

konularının öğretiminde kullanılmasının diğer araçlara göre daha yararlı olacağına inandıkları sonucuna ulaşmıştır. Bu durum öğretimde teknolojik araçların kullanılmasını yararlı bulmayan öğrencilerin öğretim ortamlarında teknolojik araçların kullanılmasına karşı bir tavır içinde olmadıklarını göstermektedir. Bu sonuç projeksiyon, bilgisayar, akıllı tahta ve elektronik kitabın öğretim teknolojileri içinde önemli bir yer edindiğini ve öğrencilerin eski teknolojilerden çok yeni teknolojilerin yararlı olacağına inandıklarını göstermektedir. Çünkü öğretimde teknolojik araçların kullanılmasını yararlı bulmayan öğrenciler bile bu araçların kullanılmasının faydalı olacağı konusunda görüş bildirmişlerdir.

3.5. Öğrencilerin Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Tarih Konularının Öğretiminde Teknolojik Araçları Kullanmasını İstemelerine Göre Elde Edilen Bulgular

Öğrencilerin sosyal bilgiler öğretmenlerinin tarih konularının öğretiminde teknolojik araçları kullanmasını istemeleri değişkenine göre öğretmen anketi verilerinin Varyans analizi sonucunda istatistiksel olarak bulunan anlamlı ($P < 0,05$) farklar Tablo 5’de verilmiştir.

Tablo 5. Öğrencilerin Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Tarih Konularının Öğretiminde Teknolojik Araçları Kullanmasını İstemelerine Göre Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Tarih Konularının Öğretiminde Hangi Teknolojik Araçları Kullanmalarını Daha Yararlı Bulduklarına İlişkin Görüşleri

Maddeler		Kar. Top.	Sd.	Kar. Ort.	F	Sig.	Fark (scheffeLSD)
Proje- siyon	Gr. Ara.	8,56	2	4,28	5,37	0,00*	Bilmiyorum> evet Hayır>evet
	Gr. içi	357,8	449	0,80			
	Topl.	366,3	451				
Bilgi- sayar	Gr.ara.	10,8	2	5,41	6,38	0,00*	Bilmiyorum> evet Hayır>evet
	Gr. içi	380,7	449	0,85			
	Topl.	391,5	451				
Dizüstü Bilgi- sayar	Gr.ara.	16,8	2	8,37	6,07	0,00*	Hayır>evet Hayır> bilmiyorum
	Gr. içi	619,9	449	1,38			
	Topl.	636,6	451				
Akıllı tahta	Gr. ara.	33,5	2	16,75	10,7	0,00*	Bilmiyorum> evet Hayır>evet
	Gr. içi	698,8	449	1,56			
	Topl.	732,3	451				
Tablet bilgisayar	Gr. ara.	30,8	2	15,38	9,77	0,00*	Bilmiyorum> evet Hayır>evet Hayır> bilmiyorum
	Gr. içi	706,9	449	1,57			
	Topl.	737,7	451				
Elektronik kitap	Gr. ara.	19,4	2	9,69	5,63	0,00*	Bilmiyorum> evet Hayır>evet
	Gr. içi	773,7	449	1,72			
	Topl.	793,1	451				
Doküman kamera	Gr. ara.	12,2	2	6,12	3,53	0,03*	Hayır>evet
	Gr. içi	778,5	449	1,73			
	Topl.	790,8	451				
Elektronik pano	Gr. ara.	35,0	2	17,50	8,74	0,00*	Bilmiyorum> evet Hayır>evet
	Gr. içi	899,4	449	2,00			
	Topl.	934,4	451				
Taşınabilir Medya oyuncu	Gr. ara.	20,8	2	10,40	5,25	0,00*	Bilmiyorum> evet Hayır>evet
	Gr. içi	889,9	449	1,98			
	Topl.	910,8	451				
Pikap- teyp	Gr. ara.	28,61	2	14,30	6,16	0,00*	Bilmiyorum> evet Hayır>evet
	Gr. içi	1041,	449	2,32			
	Topl.	9	451				
		1070,					

		6					
Maddeler	Dereceleme	N	X	S	Lev. ist.	Df	Lev.Sig.
Proje- siyon	Evet	372	1,56	0,88	0,65	2,45	0,53
	Bilmiyorum	70	1,86	0,92			
	Hayır	10	2,20	1,23			
	Toplam	452	1,62	0,90			
Bilgisayar	Evet	372	1,63	0,90	3,93	2,45	0,02
	Bilmiyorum	70	2,00	0,93			
	Hayır	10	2,20	1,40			
	Toplam	452	1,70	0,93			
Dizüstü bilgisayar	Evet	372	1,91	1,16	0,16	2,45	0,86
	Bilmiyorum	70	2,16	1,22			
	Hayır	10	3,10	1,29			
	Toplam	452	1,97	1,19			
Akıllı tahta	Evet	372	1,63	1,19	6,71	2,45	0,00
	Bilmiyorum	70	2,27	1,49			
	Hayır	10	2,70	1,57			
	Toplam	452	1,75	1,27			
Tablet bilgisayar	Evet	372	1,67	1,21	3,66	2,45	0,03
	Bilmiyorum	70	2,07	1,41			
	Hayır	10	3,20	1,69			
	Toplam	452	1,76	1,28			
Elektronik kitap	Evet	372	1,87	1,28	2,38	2,45	0,09
	Bilmiyorum	70	2,29	1,45			
	Hayır	10	2,90	1,52			
	Toplam	452	1,96	1,33			
Doküman kamera	Evet	372	2,28	1,31	0,66	2,45	0,52
	Bilmiyorum	70	2,57	1,36			
	Hayır	10	3,20	1,14			
	Toplam	452	2,35	1,32			
Elektronik pano	Evet	372	2,16	1,38	4,17	2,45	0,02
	Bilmiyorum	70	2,70	1,61			
	Hayır	10	3,60	1,43			
	Toplam	452	2,28	1,44			
Taşınabilir medya oyunatıcı	Evet	372	2,28	1,37	4,75	2,45	0,00
	Bilmiyorum	70	2,69	1,61			
	Hayır	10	3,41	1,26			
	Toplam	452	2,37	1,42			
Pikap- teyp	Evet	372	2,98	1,52	4,40	2,45	0,01
	Bilmiyorum	70	3,40	1,58			
	Hayır	10	3,40	0,84			
	Toplam	452	3,07	1,54			

*P< 0, 05

**P<0,01

Tablo 5'e göre, sosyal bilgiler öğretmenlerinin tarih konularının öğretiminde teknolojik araçları kullanmasını istemeyen öğrenciler; projeksiyon, bilgisayar, dizüstü bilgisayar, akıllı tahta, tablet bilgisayar, elektronik kitap, doküman kamera, elektronik pano, taşınabilir medya oynatıcıları, pikap-teyp, tarayıcı ve yazıcının tarih konularının öğretiminde kullanılmasını daha yararlı bulmuşlardır. Bu durum teknolojik araçların kullanılmasını istemeyen öğrencilerin, yine de modern öğretim teknolojilerinin kullanılmasını büyük ölçüde yararlı bulduklarını göstermektedir.

3.5. Öğrencilerin Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Tarih Konularının Öğretiminde Teknolojiyi Kullanma Sıklığına Göre Elde Edilen Bulgular

Anket verilerinin öğrencilerin sosyal bilgiler öğretmenlerinin tarih konularının öğretiminde teknolojiyi kullanma sıklığı değişkenine göre yapılan Varyans analizi sonucunda ulaşılan anlamlı farklar ($p < 0,05$) Tablo 6 ve Tablo 7'deki şekildedir.

Tablo 6. Öğrencilerin Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Tarih Konularının Öğretiminde Teknolojiyi Kullanma Sıklığı Değişkenine Göre Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Tarih Konularının Öğretiminde Hangi Teknolojik Araçları Kullanmalarını Daha Yararlı Bulduklarına İlişkin Görüşleri

adde		Kar. Top.	Sd.	Kar. Ort.	F	Sig.	Fark(scheffe-LSD)
Projeksiyon	Gr.ara.	7,93	4	1,98	2,47	0,04*	Hiç>her zaman
	Gr. içi	358,38	447	0,80			Hiç>bazen
	Topl.	366,31	451	Hiç>nadiren			
				Hiç>sıkı sık			
							Nadiren>her zaman
							Nadiren>sık sık
Madde	Derecelleme	N	X	S	Lev. İst.	Df	Lev.Sig.
Projeksiyon	Herzam.	39	1,36	0,49	7,28	4,45	0,00
	Sık sık	98	1,46	0,72			
	Bazen	183	1,67	0,82			
	Nadiren	70	1,74	1,14			
	Hiç	62	1,76	1,20			
	Toplam	452	1,62	0,90			

* $P < 0,05$

** $P < 0,01$

Tablo 6'ya göre, sosyal bilgiler öğretmenlerinin teknolojik araçları hiç kullanmadığını ve nadiren kullandığını belirten öğrenciler, projeksiyonun tarih konularının öğretiminde kullanılmasını daha yararlı bulmaktadır. Bu sonuç, öğretmenleri teknolojik araçları hiç kullanmayan ve nadiren kullanan öğrencilerin projeksiyonun öğretim ortamlarında kullanılmasını istediklerini de gösterebilir.

Tablo 7. Öğrencilerin Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Tarih Konularının Öğretiminde Teknolojiyi Kullanma Sıklığı Değişkenine Göre Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Tarih Konularının Öğretiminde Teknolojik Araçları Kullanma Durumlarına İlişkin Görüşleri

Madde		Kar. Top.	Sd.	Kar. Ort.	F	Sig.	Fark(scheffe-LSD)
Projeksiyon	Gr.ara.	311,5	4	77,9	53,01	0,00**	Hiç>herzam., sıklık, bazen, nadiren Nadiren>her zam., sık sık, bazen
	Gr. içi	656,6	447	1,5			
	Topl.	968,0	451				
Bilgisayar	Gr.ara.	280,4	4	70,1	44,20	0,00**	Hiç>nadiren, bazen Sık sık, her zam. Nadiren>bazen, sıklık, her zam. Bazen>her zam.
	Gr. içi	709,1	447	1,6			
	Topl.	989,5	451				
Dizüstü bilgi-sayar	Gr.ara.	80,2	4	20,0	8,84	0,00**	Hiç>herzam.,sıklık, bazen, nadiren Nadiren>sık sık, bazen
	Gr. içi	1013,3	447	2,3			
	Topl.	1093,5	451				
Akıllı tahta	Gr.ara.	13,4	4	3,4	2,73	0,02*	Hiç>her zam. Nadiren>her zam. Sık sık>her zam.
	Gr. içi	547,6	447	1,2			
	Topl.	560,9	451				
İnternet	Gr.ara.	289,5	4	72,4	37,77	0,00**	Hiç>nadiren,bazen, Sık sık,her zam. Nadiren>bazen, sık sık, her zam. Bazen>sık sık, her zam.
	Gr. içi	856,6	447	1,9			
	Topl.	1146,2	451				
Doküman kame-ra	Gr.ara.	23,5	4	5,9	4,14	0,00**	Hiç>herzam.,sıklık Nadiren>sık sık, her zam. Bazen>her zam.
	Gr. içi	633,5	447	1,4			
	Topl.	656,9	451				
Elekttronik	Gr..ara.	9,4	4	2,4	2,49	0,04*	Hiç>her zam. Nadiren>bazen,
	Gr. içi	421,3	447	0,9			

pano	Topl.	430,7	451					Her zam. Bazen>nadiren
Tarayıcı	Gr.ara.	35,44	4	8,9	5,40	0,00**		Hiç>herzam.,bazen
	Gr. içi	733,1	447	1,6				Nadiren>her zam., bazen
	Topl.	768,6	451					Bazen<her zam. Sık sık>her zam.
Yazıcı	Gr.ara.	100,7	4	25,2	10,14	0,00**		Hiç>her zam., bazen, sık sık
	Gr. içi	1110,3	447	2,5				Bazen>her zam., sık sık
	Topl.	1211,0	451					Nadiren>her zam., sık sık, bazen
Foto- kopi maki- nesi	Gr.ara.	93,5	4	23,4	9,66	0,00**		Hiç>herzam.,sıksık, bazen, nadiren
	Gr. içi	1081,8	447	2,4				Nadiren>her zam. sık sık, bazen
	Topl.	1175,3	451					
Madde	Derece leme	N	X	S	Lev. İst.	Df	Lev.Sig.	
Projek- siyon	Herzam.	39	1,44	0,99	7,61	4,45	0,00	
	Sık sık	98	1,82	1,07				
	Bazen	183	2,20	1,15				
	Nadir.	70	3,00	1,52				
	Hiç	62	4,24	1,34				
	Toplam	452	2,45	1,47				
Bilgi- sayar	Herzam	39	1,54	1,05	5,76	4,45	0,00	
	Sık sık	98	1,97	1,23				
	Bazen	183	2,32	1,20				
	Nadir.	70	3,09	1,53				
	Hiç	62	4,24	1,25				
	Toplam	452	2,56	1,48				
Dizüstü Bilgi- sayar	Herzam	39	3,23	1,60	5,64	4,45	0,00	
	Sık sık	98	3,23	1,60				
	Bazen	183	3,11	1,54				
	Nadir.	70	3,71	1,44				
	Hiç	62	4,34	1,25				
	Toplam	452	3,41	1,56				
Akıllı tahta	Herzam	39	4,08	1,46	8,56	4,45	0,00	
	Sık sık	98	4,64	0,92				
	Bazen	183	4,40	1,21				
	Nadir.	70	4,64	0,90				
	Hiç	62	4,65	0,99				
	Toplam	452	4,50	1,11				
İnter- net	Herzam	39	1,92	1,31	7,81	4,45	0,00	
	Sık sık	98	1,92	1,17				
	Bazen	183	2,41	1,43				
	Nadir.	70	3,21	1,66				

	Hiç	62	4,37	1,27			
	Toplam	452	2,65	1,59			
Dokü- man kamera	Herzam	39	3,87	1,66	13,62	4,45	0,00
	Sık sık	98	4,26	1,31			
	Bazen	183	4,40	1,18			
	Nadir.	70	4,70	0,91			
	Hiç	62	4,66	0,94			
	Toplam	452	4,40	1,21			
Elekt- ronik pano	Herzam.	39	4,31	1,20	9,57	4,45	0,00
	Sık sık	98	4,54	1,02			
	Bazen	183	4,55	1,05			
	Nadir.	70	4,83	0,66			
	Hiç	62	4,76	0,76			
	Toplam	452	4,60	0,98			
Tarayıcı	Herzam.	39	3,49	1,64	10,39	4,45	0,00
	Sık sık	98	4,17	1,32			
	Bazen	183	4,06	1,33			
	Nadir.	70	4,50	1,02			
	Hiç	62	4,52	1,08			
	Toplam	452	4,17	1,31			
Yazıcı	Herzam.	39	2,44	1,62	1,03	4,45	0,39
	Sık sık	98	2,90	1,60			
	Bazen	183	3,05	1,61			
	Nadir.	70	3,80	1,53			
	Hiç	62	4,00	1,46			
	Toplam	452	3,21	1,64			
Foto- kopi maki- nesi	Herzam.	39	2,38	1,55	1,58	4,45	0,17
	Sık sık	98	2,43	1,55			
	Bazen	183	2,49	1,48			
	Nadir.	70	3,01	1,66			
	Hiç	62	3,74	1,66			
	Toplam	452	2,72	1,61			

*P< 0, 05

**P<0,01

Öğrenci anketinin bu bölümünde ortaya çıkan farklara göre, teknolojik araçları hiç kullanmayan ve nadir zamanlarda kullanan öğretmenler; projeksiyonu, bilgisayar, dizüstü bilgisayar, akıllı tahtayı, interneti, doküman kamerayı, elektronik panoyu, tarayıcıyı, yazıcıyı ve fotokopi makinesini daha fazla kullanmaktadır. Teknolojik araçları bazen kullanan öğretmenler de, diğerlerine göre; interneti, doküman kamerayı, elektronik panoyu, tarayıcıyı ve yazıcıyı daha fazla kullanmaktadır. Bu sonuç, teknolojik araçları az kullanan öğretmenlerin genelde tercih ettiği teknolojik araçları göstermektedir.

Teknolojik araçları sık sık kullanan öğretmenlerin de aynı araçları kullanmakta olduğu düşünülürse, okullarda yaygın olarak kullanılan teknolojik araçların; projeksiyon, bilgisayar, dizüstü bilgisayar, akıllı tahta, internet, doküman kamera, elektronik pano, tarayıcı, yazıcı ve fotokopi makinesi olduğu sonucuna ulaşılabilir.

3.7. Öğrencilerin Buldukları Okullardaki Teknolojik Altyapıyı Yeterli Bulmalarına Göre Elde Edilen Bulgular

Öğrencilerin buldukları okullardaki teknolojik altyapıyı yeterli bulma değişkenine göre öğrenci anketi verilerinin t-test analizi sonucunda bulunan anlamlı ($P < 0,05$) farklar Tablo 8 ve Tablo 9'daki şekildedir.

Tablo 8. Öğrencilerin Buldukları Okullardaki Teknolojik Altyapıyı Yeterli Bulma Değişkenine Göre Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Tarih Konularının Öğretiminde Hangi Teknolojik Araçları Kullanmalarını Daha Yararlı Bulduklarına İlişkin Görüşleri

M.No	Madde	Altyapı yeterliliği	N	X	S	t	P
a1	Projeksiyon	evet	210	1,46	0,65	3,70	0,00**
		hayır	241	1,77	1,05		
a15	Yazıcı	evet	210	1,68	1,05	2,36	0,01*
		hayır	241	1,94	1,23		
a16	Fotokopi makinesi	evet	210	1,57	1,04	2,33	0,02*
		hayır	241	1,82	1,18		

* $P < 0,05$

** $P < 0,01$

Tablo 8'de okullarındaki teknolojik altyapıyı yeterli bulmayan öğrenciler lehine anlamlı farklar ortaya çıkmıştır. Okullarındaki teknolojik altyapıyı yeterli bulmayan öğrenciler, yeterli bulanlara nazaran projeksiyon, yazıcı ve fotokopi makinesinin tarih konularının öğretiminde kullanılmasının daha yararlı olacağını düşünmektedir. Burada çıkan sonuç, okullarda en çok tercih edilen araçları göstermektedir. Bu doğrultuda okullarda kullanımı konusunda en rağbet edilen teknolojik araçlar; projeksiyon, yazıcı ve fotokopi makinesi olduğu söylenebilir.

Tablo 9. Öğrencilerin Buldukları Okullardaki Teknolojik Altyapıyı Yeterli Bulma Değişkenine Göre Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Tarih Konularının Öğretiminde Teknolojik Araçları Kullanma Durumlarına İlişkin Görüşleri

M.No	Maddeler	Altyapı yeterliliği	N	X	S	t	P
b1	Projeksiyon	evet	210	2,19	1,35	3,62	0,00**
		hayır	241	2,68	1,53		
b2	Bilgisayar	evet	210	2,23	1,39	4,44	0,00**
		hayır	241	2,84	1,51		
b5	İnternet	evet	210	2,33	1,52	4,05	0,00**
		hayır	241	2,93	1,61		
b15	Yazıcı	evet	210	2,90	1,63	3,82	0,00**
		hayır	241	3,48	1,60		
b16	Fotokopi makinesi	evet	210	2,50	1,56	2,79	0,00**
		hayır	241	2,92	1,64		

*P< 0, 05

**P<0,01

Araştırmanın bu bölümünde okullarındaki teknolojik altyapıyı yeterli bulmayan öğrencilerin; projeksiyon, bilgisayar, internet, yazıcı ve fotokopi makinesinin tarih konularının öğretiminde daha fazla kullanıldığını düşündükleri ortaya çıkmıştır. Bu sonuç, okullarındaki teknolojik altyapıyı yeterli bulmayan öğrencilerin okullarında sayılan teknolojik araçların bulunduğunu göstermektedir. Öğrencilerin teknolojik altyapının yetersizliği konusunda kastettikleri araçların ise diğer teknolojik araçlar olduğu ve öğretmenlerinin daha farklı araçları kullanmasını istedikleri anlaşılmaktadır.

4. TARTIŞMA VE SONUÇ

Araştırma bulgularından, sosyal bilgiler öğretmenlerinin sınıflarda teknolojik araçları kullanırken altıncı veya yedinci sınıf ayırımı yapmadığı anlaşılmaktadır. Özel okullarda bulunan öğrenciler fotokopi makinesinin, devlet okullarında bulunan öğrenciler ise doküman kamera ve taşınabilir medya oynatıcılarının tarih konularının öğretiminde kullanılmasını daha yararlı bulmaktadır. Özel okullarda projeksiyon, bilgisayar, dizüstü bilgisayar ve internet; devlet okullarında doküman kamera ve yazıcı daha fazla kullanılmaktadır. Bu sonuç,

maddelerde belirtilen teknolojik araçların okullarda mevcut olduğunu göstermekte ve okulların teknolojik altyapısı hakkında fikir vermektedir. Diğer yandan bu sonuçlar, tarih konularının öğretimi sürecinde özel okullarda devlet okullarına nazaran daha çeşitli araçların daha yüksek oranda kullanıldığını göstermektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin %92'si teknolojik araçların sosyal bilgiler dersindeki tarih konularının öğretim sürecinde kullanılmasını yararlı bulmaktadır. Teknolojik araçların yararına inanmayanlar da bütün teknolojik araçları yararsız bulmamakta, projeksiyon, bilgisayar, akıllı tahta ve elektronik kitabın kullanılmasını yararlı bulmaktadır. Bu sonuç, projeksiyon, bilgisayar, akıllı tahta ve elektronik kitabın öğretim teknolojileri içinde önemli bir yer edindiğini göstermektedir. Çünkü sosyal bilgiler dersindeki tarih konularının öğretiminde teknolojik araçların kullanılmasını yararlı bulmayan öğrenciler bile bu araçların kullanılmasının faydalı olacağı konusunda görüş bildirmişlerdir. Araştırmaya bulgularına göre, öğrencilerin büyük bölümü teknolojik araçların sosyal bilgiler dersindeki tarih konularının öğretim sürecinde kullanılmasını istemektedir. Elde edilen sonuç, Çelikkaya'nın (2012) yaptığı araştırma sonucuyla örtüşmektedir. Çelikkaya'nın yaptığı çalışmada; öğrenciler sosyal bilgiler öğretmenlerinden derslerde araç-gereç kullanmasını ve kullanılan araç-gereçlerin tanıtılmasını istedikleri sonucuna ulaşmıştır.

Araştırmada öğretmenlerin önemli kısmının tarih konularının öğretiminde teknolojik araçları bazen kullandıkları sonucuna ulaşmıştır. Bu sonuç, Kurtulgan ve Köstüklü (2010) ile Ulusoy ve Gülüm'ün 2009'da yaptığı araştırma sonuçlarına benzerdir. Kurtulgan ve Köstüklü, sosyal bilgiler dersi tarih konularının öğretiminde araç-gereçlerin kullanılma sıklığının belirlemeye yönelik yaptıkları çalışmada bilgisayar gibi elektronik araç-gereçlerin öğretmenler

tarafından daha çok “bazen” kullanıldığını ortaya koymuşlardır. Gülüm’ün 2009’da yaptığı araştırmaya göre de, tarih konularının işlendiği sosyal bilgiler dersinde teknolojik araçların kullanımı yetersizdir ve sosyal bilgiler öğretmenleri sınıf öğretmenlerine göre teknolojik araçları çok daha az oranda kullanmaktadır.

Araştırmanın diğer sonucu, öğretmenleri derste teknolojik araçları nadiren kullanan veya hiç kullanmayan öğrencilerin projeksiyonun kullanılmasını daha yararlı bulduklarıdır. Öğretmenleri her zaman, sık sık ve bazen kullanan öğrenciler ise, daha az yararlı bulmaktadır. Bu durum, öğrenme sürecinde teknolojik araçların öğretmenler tarafından etkili kullanılmadığını ve öğrencilerin teknolojik araçların kullanılmasından bekledikleri yararı elde edemediklerini göstermektedir. Öğretim ortamlarında teknolojik araçların yerinde, zamanında ve verimi artıracak şekilde kullanılması gerekmektedir. Bunlara dikkat etmeden kullanılan araçlar öğretim sürecine katkıda bulunmak yerine, öğretim sürecini olumsuz etkiler. Projeksiyon okullarda en fazla bulunan ve kullanılan teknolojik araçlardan biridir. Ancak projeksiyon ile belge yansıtmak da mümkündür, dersle ilgisi olmayan filmler izletmek de mümkündür.

Araştırmada ulaşılan başka bir sonuca göre teknolojik araçları hiç kullanmayan ve nadir zamanlarda kullanan öğretmenler; projeksiyonu, bilgisayar, dizüstü bilgisayarları, akıllı tahtayı, interneti, doküman kamerayı, elektronik panoyu, tarayıcıyı, yazıcıyı ve fotokopi makinesini daha fazla kullanmaktadır. Teknolojik araçları bazen kullanan öğretmenler de; interneti, doküman kamerayı, elektronik panoyu, tarayıcıyı ve yazıcıyı daha fazla kullanmaktadır. Bu sonuç, teknolojik araçları az kullanan öğretmenlerin genelde tercih ettiği teknolojik araçları göstermektedir. Teknolojik araçları sık sık kullanan öğretmenlerin de aynı araçları kullanmakta olduğu düşünülürse, okullarda yaygın olarak kullanılan teknolojik araçların; projeksiyon, bilgisayar, dizüstü bilgisayar, akıllı tahta,

internet, doküman kamera, elektronik pano, tarayıcı, yazıcı ve fotokopi makinesi olduğu sonucuna ulaşılabilir. Araştırmada öğretmenlerin sık kullandıkları teknolojik araçlardan birisinin internet olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Kaya'nın (2010) yaptığı araştırmada da okullarda internet kullanımının yaygın olduğu şeklinde benzer bir sonuca ulaşılmıştır.

Araştırmada elde edilen diğer sonuç, okullarındaki teknolojik altyapıyı yeterli bulmayan öğrencilerin projeksiyon, yazıcı ve fotokopi makinesinin tarih konularının öğretiminde kullanılmasını daha yararlı bulduklarıdır. Buradan hareketle öğrencilerin sosyal bilgiler dersindeki tarih konularının öğretimi sürecinde en çok kullanılmasını istedikleri teknolojik araçların; projeksiyon, yazıcı ve fotokopi makinesi olduğu söylenebilir.

Araştırma sonuçları dikkate alınarak; tarih konularının öğretiminde mutlaka teknolojik araçların sürece dâhil edilmesi sağlanmalı ve tarih konularının öğretiminde kullanılan teknolojik araç çeşitliliği artırılmalıdır. Araştırma sonuçları internetin sosyal bilgiler dersindeki tarih konularının öğretiminde en fazla kullanılan teknolojik araçlardan biri olduğunu göstermiştir. Ancak internetteki olumsuz örnekler ve bilgi kirliliği karşısında öğretmenler öğrencilere internette konu araştırması yaptırmak konusunda dikkatli davranmalı, bu konuda aşırıya kaçmamalı, ön hazırlık yaparak belirli siteleri önerebilmeli ve öğrencilere sınırlar koymalıdır. Diğer yandan öğretmenler, öğrencilere internet araştırması şeklinde verdikleri ödevlerin yapılması esnasında karşılaşılabilecekleri olumsuzluklar ve yapmaları gerekenler konusunda öğrencileri bilinçlendirmelidir. Araştırma öğrencilerin modern teknolojik araçları tarih konularında kullanılmasını istediklerini gösterdiğinden, modern teknolojik araçların çeşitli şekillerde kullanılmasına yönelik olarak; tarih konularını içeren bilgisayar ve tabletlerde kullanılacak z-kitaplar oluşturulabilir, z-kitaplar içine

çizgi film ve oyunlar eşliğinde zengin içerik yerleştirilebilir, savaşları anlatan animasyonlar hazırlanabilir, tarihi yansıtan kültürel müesseselerin 3D görüntüleri verilebilir.

KAYNAKÇA

- Alkan, C. (1995). *Eğitim teknolojisi*. Ankara: Atilla Kitabevi.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, E. A. Karadeniz, Ş. Demirel, F. (2010). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Çelikkaya, T. (2012). "İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinden Beklentileri". *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 02 (40): 38-50.
- Eisele, J. E. ve Eisele, M. E. (1994), *Eğitim Teknolojisi*, Çev., Cevat Alkan, Ankara: Basım ve Yayım ETAM A.Ş.
- İşman, A. (2003). *Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme*. İstanbul: Değişim Yayınları.
- Kaya, B. (2008). "Sosyal Bilgiler Dersinde Teknoloji Kullanımı." *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28 (3): 189-205.
- Kaya, A. (2010). *İlköğretim Sosyal Bilgiler Öğretiminde 6. ve 7. Sınıflarda İnternet Kullanımı*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Kurtulgan, K. ve Köstüklü, N. (2010). "İlköğretim II. Kademe Sosyal Bilgiler Dersi Tarih Konularının Öğretiminde, Öğretmen ve Müfettiş Görüşlerinin Değerlendirilmesi." *Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29: 173 -196.
- MEB. (2005). *Sosyal Bilgiler 6 ve 7. Sınıflar Öğretim Programı ve Kılavuzu*. 17.10.2012 tarihinde <http://ttkb.meb.gov.tr>'den alınmıştır.
- MEB. (2008). *İlköğretim sosyal bilgiler 7 öğretmen kılavuz kitabı*. İstanbul: Doğan Ofset Yayıncılık ve Matbaacılık.

- MEB. (2010). *İlköğretim Sosyal Bilgiler 6 Öğretmen Kılavuz Kitabı*. İstanbul: Dergah Ofset.
- Picard, P. M. (2009). *Technology Based Interviews: Constructing Better Student Attitudes Toward History by Using Technology to Develop A Technology Based Interview Archive of the Great Depression*. Doktora tezi, Columbia Üniversitesi, New York.
- Safran, M. (2011). "Sosyal Bilgiler Öğretimine Bakış." Özel Öğretim Yöntemleriyle Sosyal Bilgiler Öğretimi. (Ed.) Bayram Tay. Ankara: ss. 1-18.
- Sönmez, V. (1994). *Sosyal Bilgiler Öğretimi*. Ankara: Pegem Yayınları.
- Tay, B. (2011). "Sosyal Bilgiler Öğretiminin Dünü Bugünü ve Yarını." Sosyal Bilgilerin Temelleri. (Ed.) Refik Turan. Ankara: ss. 1-20.
- Ulusoy, K. ve Gülüm, K. (2009). "Sosyal Bilgiler Dersinde Tarih ve Coğrafya Konuları İşlenirken Öğretmenlerin Materyal Kullanma Durumları." Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 10 (2): 85-99.
- Yanpar Yelken, T. (2011). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı*, Ankara: Anı Yayıncılık.

EXTENDED ABSTRACT

Turkish history that expands over very broad lands and long periods of time is explained in the history topics in elementary grade six and seven in the social studies curriculum. To handle educational difficulties caused by this situation, such educational technologies possessing many teaching strategies and concurrently addressing many sensory organs as smart board, projection, computer, internet and scanner should be used. The aim of this research is to determine, aligned the views of students, grade six and seven social studies teachers' usage of educational technologies during the instruction of history topics in the scope of subject of social studies and to put forward related suggestions. In this context, the research aims to determine both deficiencies

and needs in terms of teaching Technologies at schools and their use in history topics. The population of the research is composed of 452 students at 6th and 7th grade students at the city centre of Kütahya during 2011-2012 educational period. Survey model is used in the research. The data are gathered using a “Student Survey” on “Use of Technology in Teaching of History Topics in the Scope of Social Studies Course”. The replies are turned into numeric data according to 5 Likert type scale.

The male and female number of the participant students is close to one another. While 53,3% of the participants are 6th grade, 46,7% are 7th grade. While 71,9% go to state school, 28,1% go to private school. 92,7% of the participants find the use of technological tools in teaching of history subjects useful whereas 7% don't. 82,3% of the students want technological tools to be used, but 2,2% don't. While grouping the social studies teachers in terms of the frequency of using technological tools it is seen that those who use technological tools sometimes have the highest rate with 40,5%. Whereas 46,5% of the students find the technological infrastructure at their schools sufficient, 53,5% don't. While 46% of the students at state schools find the technological infrastructure at their schools sufficient but 53% don't, 47% of the students at private schools find the technological infrastructure at their schools sufficient, but 52% don't.

According to the research findings, it is understood that social studies teachers don't discriminate whether it is 6th or 7th grade while they use technological tools. The students at private schools find using the photocopier more useful in teaching of history topics, but those at state schools find using the document camera and portable media player more useful in teaching of history topics. While the projection, computer, laptop and internet are used more commonly

at private schools, document camera and printer are used more commonly at state schools. These results show that more versatile tools are used in the process of teaching of history subjects at private schools than at state schools. 92% of the participant students consider using technological tools in the teaching process useful; but on the other hand, those who don't believe in the benefit of using technological tools don't consider all the technological tools useless because they consider the use of the projection, computer, smart board and e-book useful.

The research results point out that a great majority of the teachers sometimes use technological tools while teaching history topics. The students, whose teachers rarely or never use technological tools while teaching, find using the projection more useful. The students, whose teachers always, frequently or sometimes use technological tools while teaching, find using the projection less useful, which shows that technological tools aren't used efficiently during teaching process and so students cannot get the expected benefit from the use of technological tools. What is important in a teaching environment is not using technological tools very much but instead at the right time, at the right place so as to raise output. When these are ignored, using technological tools does not contribute to teaching process but hinders it. The projection is one of the most common and abundantly used technological tools at schools; however, while it is possible to project a document with it, it is also possible to show unrelated films during a lesson.

According to another result of the research, teachers who rarely or never use technological tools use the projection, computer, laptop, smart board, internet, document camera, e-board, scanner, printer and photocopier more. On the other hand, teachers who sometimes use technological tools use the internet,

document camera, e-board, scanner and printer more which shows the generally preferred technological tools in teachers who use technological tools very little. Considering that teachers who use technological tools frequently also use the same tools, it can be concluded that the commonly used technological tools at schools are the projection, computer, laptop, smart board, internet, document camera, e-board, scanner, printer and photocopier.

Another result of the research is that the students who do not find the technological infrastructure at schools sufficient consider the use of the projection, printer and photocopier while teaching history topics more useful. Accordingly, it can be said that students want such technological tools as the projection, printer and photocopier to be used more at school.

Based on the research results, it is suggested that technological tools should be included into the process while teaching history topics and their variety should be increased. For this purpose, z-books could be provided for students with a rich content like cartoons and games related to the topics especially accompanied by 3D images of cultural institutions that reflect history. The research results show that the internet is one of the most commonly used technological tools at schools; however, in the face of negative impacts of the internet and info pollution in it, teachers should be careful while urging their students to search in the internet, should not overdo it, should do preliminary preparation, suggest certain websites and put a certain limit on the use of the internet. Furthermore, teachers should raise awareness in students about the negative circumstances their students might encounter in the internet while searching for their assignments and inform them how to cope with these challenges.